

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA REDOVITA PRET-
PLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INO-
ZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 27.

Šibenik, 8. kolovoza 1940.

ADRESA UREDNISTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRACAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Svijet koji dolazi

Po novinama je govor o novom uređenju društva. To je posve razumljivo. Novine moraju biti jeka glasova koji se dižu u nutrini čovjekova. A nutrina čovjekova danas kričava i snažno, kao olujno more, buči i odjekuje od snažnih udaraca nesređenih prilika, koje jednom moraju znati za zakone reda.

Gовори се о корпорativizmu. Оном говоре и они којима је та ријеч и отраг неколико мјесeci, а не година, била туђа и мрска, јер су у тому гедали уредење које потисе на таму средњовјековља! А данас је свакому јасно, зашто и најрjeđitiji »демократ« сада у тому не виде таму и mrak, паče svijetlo, које има обасјати свакога čovjeka koji želi ostati na prijestolju vlasti.

Spominje se enciklika Pija XI »Quadragesimo anno«, i, po običaju, не се да се shvati onako kako је писана.

Sporedno. Ljudi zdrave misli nikada se ne vezuju ropski uz riječ. Slovo ubija, a duh ozljeduje. Da li će se novi svijet graditi i dograditi na sistemu crnom, smedem, plavom, zelenom i svakom, samo ne krvavom, to je drugotnoga značaja. Jedno je glavno, da svijet koji dolazi буде грађен на sistemu ljudskom, u komu će se o čovjeku govoriti као о čovjeku. То је bitno.

A nama se čini da će do toga sigurno doći. I ne ćemo mi kršćani uz buku falambasa gradu i krugu zemlje bučno na uho javljati, da je то победа kršćanskih nazora na život i svijet; nama je glavno da svijet буде izgrađen na osnovima sreće, a da mi i ne budemo okrunjeni pobirači plodova.

Ali, ako se baš hoće znati istinu, onda ćemo je reći, a то је — stvaranje novoga svijeta biće i opet plod zdravo iznesenih socijalnih nazora kršćanstva preko njegovih nosilaca i tumača.

Niko ne zna odgonesati zagonecke na putovima Providnosti. Za to treba posebni dar, koji nije plod običnih dana. Može se Gospodin poslužiti i svojim progoniteljem pri stvaranju dobra. To su osnove Njegove. Kršćanstvo u svojim nosiocima i sljedbenicima može biti i u vlastitoj krv oporno, tu isto vrijeme pobednik koji idejno triumfira, jer na njegove puteve dolaze progonitelji njegovi i mrzitelji njegovih zakona.

To su otajstveni putovi, kao što je otajstven On, svima nama, u svim danima i vremenima.

Ko ne će da čita knjige stare a uvijek nove, ko crpi znanje samo na

Bl. Nikola Tavilić pokrovitelj hrvatskoga naroda

Iz najugroženije tačke naše domovine stiglo je koncem mjeseca lipnja o. g. upravi samostana sv. Frane u Šibeniku pismo prepuno zabrinutosti za neke djelove našega narodnog tijela u časovima kada se kroji udes i daleko jačim od nas: »Sreće mi drhće i plače pri pomisli što će biti s nas... Hrvata, ako nam se vratre... tlačitelji... stopostoto gori i od samih Turaka... Meni su još 1918. godine obećana višala ako se oni povrate...« U takvim časovima naši su starci imali uvijek jednu ruku na puški ili sablji, a njihovi vode uticali su se duševnoj i ratničkoj snazi najvećih na zemlji. Tako se radi i danas. No negda nam je narod na prvom mjestu tražio pomoći i u Najjačega, na koga se danas tako lako zaboravlja, koga se pače batali i ruži. A ipak bez Boga ništa. Stoga i u onom pismu stoji dalje: »Evo ja Vam šaljem 20 dinara da odslužite jednu sv. misu na oltaru bl. Nikole Tavilića, apostola hrvatskog vjerskog, i prema tome hrvatskog narodnog jedinstva; da nas osobito u tom smjeru uzme pod zaštitu svog nebeskog zagovora. Uvjeren sam, da njegova pomoć može i u tom smjeru mnogo, sve.«

Zato su naši biskupi proslavu hrvatske svete godine 1940.—1941. povezali sa slavom hrvatskoga sveca iz Šibenika, te naši žili, da se kroz tu godinu po europskim kongresima po jedan govor Njemu posveti; a Sv. Oca Papu smo zamolili, neka tu našu svetu godinu završi kanonizacijom bl. N. Tavilića.

Svi, dakle, najviše pak mi u Šibeniku i sjevernoj Dalmaciji, štujmo ovoga svog Božjeg Ugodnika kao prvoga za nas sveca, kao narodnoga svojeg pokrovitelja, služimo se govorima i razgovorima, molitvama i uzdasima, slikama i sličicama, da do zadnjega svojeg brata Hrvata potaknemo na Tavlićeve zazivanje i štovanje! O svima nama se sada kroji udes Bl. Nikolai Tavilić ne dao, da hrvatski narod pode u komade i u gotovu svoju smrt!

UKINUT »ZIVKOVICEV PRAVOPIS« Naredbom bana dra Subašića u Banovini Hrvatskoj: u svim banovinskim uredima, zavodima i školama javnim i privatnim, upotrebljavat će se odsad Broz-Boranićev pravopis, koji je bio u upotrebi do g. 1929. Taj pravopis će se primjeniti i u novim izdanjima školskih knjiga za škole na području banovine Hrvatske. Učenici će se ipak u školama upoznati i s fonetskim pravopisom koji se upotrebljava u Kraljevini Jugoslaviji izvan područja banovine Hrvatske i uputit će se u etimološki pravopis. Kako je poznato, do promjene pravopisa došlo je na temelju naredbe Zivkovićevog šestosječanskog režima. Stoga će ova vijest veselo odjeknuti u svoj hrvatskoj javnosti.

Izvorima uvijek novim, jer su mu i jučerašnji stari, neka čita iz stranica života, koji je pred nama, samo to i ništa drugo, taj će morati kimiruti glamom za potvrdu onoga što govorimo.

Tragik i lom liberalne Francuske, a prvorodene kćeri Crkve, jest u tomu, što za vremena nije poslušala glas zdrave misli, da slobodnjaštvo bez ikakvih ograda i mjera vodi krah i rasapu. Tragik i lom sigurno će doživjeti i nosioci druge krajnosti, koja čovjeka opet posve ubija. Mogao bi komunizam proživjeti koji period, ali i njega čeka, apsolutno je to sigurno, uništenje i smrt bez milosrda.

Budućnost je u sistemu koji poštuje slobodu čovjeka i u čovjeku i

I to ne radi toga, jer će ga morati druga oružana snaga silom satiti, ne, nego naprosto zato, jer u sebi samom nosi klicu smrti, kao što ju je nosilo slobodnjaštvo, koje bi moralo doživjeti slom i bez intervencije oružanih snaga.

Svaki nečovječni sistem stvoren za ljudi i radi ljudi mora na smrt i pokopanje. Takav je liberalizam, takav je komunizam i sve što je građeno po njihovim naziranjima, pa sada imali kao zaštitni znak kršćanski križ.

Budućnost je u sistemu koji poštaje slobodu čovjeka i u čovjeku i

Širom svijeta

PRED STUPANJEM ŠPANSKE U RAT. Politički krugovi u Rimu očekuju španjolsku objavu rata Velikoj Britaniji još tokom ovoga jedna.

KINEZI KREĆU PREMA FRANCUSKOJ INDOMINI. Kineska vojska kreće prema francuskoj Indokinji, da osuđeti ondje stvaranje japanskih vojnih baza.

VELIKI SOVJETSKI POMORSKI MANEVRI NA PACIFIKU. Sa službeno se strane iz Moskve javlja o velikim vježbama sovjetske ratne flote na Tihom Oceansu. U vježbama učestvuje veliki broj podmorničkih flotila, nekoliko flotila lakih i teških ratnih brodova zajedno sa sovjetskim zračnim snagama. Ratne se vježbe izvode u najvećoj tajnosti te nema daljnih pojedinosti o pravcu, u kojem su ratni brodovi krenuli.

SPORAZUM RUMUNJSKE I BUGARSKE. Prema brzovazu »United Press« iz Sofije bugarski vladini krugovi izjavljuju, da je postignut načelnji sporazum Bugarske i Rumunske o odstupanju južne Dobrudže Bugarskoj, koje bi se imalo izvršiti već 9. t. mj. Sporazumom bit će Bugarskoj dodijeljen dio Dobrudže sve do mora. Rumunjska je taj dio Dobrudže oduzela Bugarskoj za više drugog balkanskog rata. Čitavo to područje iznosi nešto manje od 7500 četvornih kilometara.

NA GRANICI TURSKE I SOVJETSKIE UNIJE OPET VRIJE. Rimski listovijavljaju, da se u turskim i francuskim krugovima smatra, da govor predsjednika vijeća narodnih komesara i komesara za vanjske poslove SSSR Molotova treba shvatiti tako, da Sovjetska Unija spremi akcije na Bliskom Istoku. Značajno je, da je Molotov u svom govoru priznao, da je na južnoj granici Sovjetske Unije izvršena koncentracija crvene armije. Planovima Sovjetske Unije alarmirana je Turska, a još više Iran, koji nije u stanju da brani svoje granice zbog geografskih uzroka. — Kakojavlja »Baseler Nachrichten«, na granici Turske i Sovjetske Unije izgleda opet vrijje. Dok privatne vijesti iz Moskve javljaju o jakom skupljanju sovjetskih četa na kavkaskoj, turskoj i perzijskoj granici, vojničke pripreme Turske prate se na cijelom Balkanu s najvećom pažnjom.

MADŽARSKI ZAHTJEVI. Madžarska traži od Rumunjske historijske granice, to jest vraćanje na 3. XI. 1918., dok u Rumunjskoj sve više raste otpor, napose erdejlijskog Rumunja, protiv svakog teritorijalnog odstupanja Madžarskoj. Voda jake seljačke stranke dr. Maniu odlučno je pro-

njegovoj osobi vidi najveće zemaljsko dobro, komu treba sve služiti, a ne obratno, da on svemu bude sredstvo i roblje.

Sistem zdrave sredine dolazi. To je i opet pobeda kršćanstva. A taj sistem u dvije riječi jest: privatno vlasništvo u službi socijalnoga dobra s poštenim i energičnim predstavnicima naroda, a ne novim Tah-i-ma, kojima je »služiti narodu« poslužiti ga s porcijom lijepih riječi, a k svojim džepovima upraviti sve konale materijalnoga dobra.

Junior

tiv svakog odstupa Sedmogradske Madžarskoj. On je izjavio, da su njegovi pristaši spremni proglašiti Sedmogradsku autonomnom državom i u slučaju potrebe staviti se pod sovjetski protektorat, prije nego što bi pristali na odstup Madžarskoj.

PRIJE NAPADAJA NA ENGLESKU UREDENJE ODNOŠAJA NA JUGOISTOKU. Sofijski »Mir« u posebnom izvještaju iz Berlina kaže, da je šef obaveštajne službe u Berlinu izjavio dopisniku, da će doći do akcije protiv Engleske i da će se akcija razviti »stihijski«. Do tada Rumunjska treba likvidirati s Bugarskom njene zahtjeve, a vjerovatno i s Madžarskom.

NEOČEKIVANI UZMAK JAPANA. Kad je Engleska odbila japanski zahtjev za oslobođenje Japanaca, koji su uapšeni nakon zatvaranja Engleza u Japanu, Japanci su najavljuvali mogućnost »nepredviđenih dogadaja« i optuživali Ameriku, da podstrekava Japan. Japan je osim toga za tražio od Francuske vojničku uporištu u Indokinu, da bi odanle udario na Čang-Kaj-Šeku. No poslije velike uzbune japske vlade na najednom donjela odluku, da za sada ne poduzima nikakve represalije protiv Engleske, već će sačekati daljnje odluke Engleske.

TALIJANI PRISVOJILI FRANCUSKI GRAD MENTONE. 5. t. mj. talijanska vojska ušla je u francuski grad Mentone, koji predstavlja skrajnu tačku željeznice na Rivijeri. U ovaj grad preselit će se sve pograđene vlasti, koje su se dosad nalazile u Ventimiglia.

PRED OPĆOM VOJNOM DUŽNOSTI U USA. Zakonski prijedlog o općoj vojnoj dužnosti u Sjedinjenim Američkim Državama prihvaćen je u vojnom odboru senata — Američki ministar vanjskih poslova Cordell Hull uputio je apel američkom narodu, da se naoruža do zubiju protiv snage koje prijete razaranjem američkih ustanova. On je dodata, da nikakve žrtve, ni ljudske ni bogatstva, ne treba stediti, da bi se postigao ovaj cilj.

ŽIVOTS CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 11. VIII.: Trinaesta nedjelja po Duhovima. — Sv. Suzana, djevica i mučenica. Bila je kćerka Gabijana, brata sv. Kaje Pape. Bila je tako lijepa, da ju je carski sin zaprosio. Međutim Suzana davno prije bila je zavjetovala Gospodinu svoje doživotno djevičanstvo, pa je radije pretrpjela najtežu mučeničku smrt negoli da za dlaku popusti od svog uvišenog zavjeta. Kratko vrijeme nakon neustrašive borbe bi joj otsjećena glava.

Ponedjeljak, 12. VIII.: Sv. Klara, djevica. Bila je bogata i plemićkoga roda. Kao suvremenik velikoga sveca i siromaha sv. Frane Asiškoga, oduševi se za Franjinu ideale, ostavi svijet te se sva posveti Bogu i bližnjemu. Pod vodstvom sv. Frane ustanovi redovnice, zvane klarise. Redovnice i do danas živu vanredno strogim i teškim životom. Sv. Klara redovito je ležala na golom tavanu s komadom daski ispod glave. Umrla je g. 1253., a dve godine iza svete smrti bi proglašena svetom.

Utorak, 13. VIII.: Sv. Hipolit i sv. Kajsan, mučenici. Sv. Hipolita obratio je na

In memoriam

pk. don Niko Markova

(Govor presvij. Mons. Rudolfa Piana, kaptolskog prepozita i ap. protonotara)

Baš danas kad naša katedrala slavi svoju svečanost te sve nas zaokuplja misao, kako da što bolje proslavimo ovaj dan htio je don Niko Markov da se s nama zauvijek rastane i neopažen otide u kuću svoje vječnosti. Htio se je, rekao bih, nekako oteti našoj bratskoj brizi, da mu ne bismo iskazali onu počast, koju je on u punoj mjeri zasluzio. Htio se je, dosljedan svome životu, skromno i tihu udaljiti zauvijek od sredine, u kojoj je i skromno i tihu djelovao, i od svojih milih i braće svećenika, prijatelja koji su ga iskreno cijenili i volili.

Propustio bih svoju, iako bolnu, dužnost kad mu ne bih ovdje, u ovom tužnom času, u ime svećenstva, prijatelja, a u prvom redu Biskupske kurije, podao priznanje i zadnju počast, kad mu ne bih kazao posljednji zbogom. Njemu neće biti draga jer nije bio naviknut da se ističe a niti je držao do ljudske hvale, ali moje riječi polaze iz duše svih vas svećenika, koji ste njegova braća, a on je znao mnogo voliti svećeniku i prijateljsku kolegialnost.

kršćanstvo sv. Lovro, dakov. Kao kršćanin bio je uhvaćen upravo u času, kad je primao sv. pričest iz ruku sv. Lovre. Na pitanje, koje je vjere, odgovorio je, da je kršćanin. Nakon ovoga junačkog odgovora bi privezan konju za rep i na komade sasječen.

Srijeda, 14. VIII.: Sv. Euzebij, svećenik. U četvrtom vijeku uvelike se raširilo krivovjerstvo. Čak i sami kršćanski carevi kadikad su prianjali uz krivovjerstvo. Veliki pobornik prave vjere bio je sv. Euzebij, pa je radi toga 7 mjeseci ležao u zatvoru i tu ispušto dušu.

Cetvrtak, 15. VIII.: Velika Gospa. Danas sv. Crkva slavi spomendan onoga sretnog dana, kad je bl. Djevica i tijelom bila uzeta na nebo. Danas je veliki i zapovijedni blagdan.

Petak, 16. VIII.: Sv. Roko. Uvelike ga časti naš narod radi mogućega zagovora na nebu.

Sabota, 17. VIII.: Sv. Hijacint, priznavač.

TRINAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Galaćanima (3, 16—22). — Braco! Abrahamu i potomku njegovu bježu dana obećanja. Ne veli: i potomcima, kao za mnoge; nego kao za jednoga: i potomku Tvojemu, koji je Krist. A ovo velim: zavjet, koji je od Boga potvrđen, ne ukida zakon koji je postao poslije četiri stotine i trideset godina, da uništi obećanja. Jer ako je baština od zakona već nije od obećanja, a Abrahamu je Bog davao obećanjem. Čemu dakle zakon? Radi prestupaka dodan je, dok dode potomak, kojemu je dano obećanje, određen po andelima, rukom posrednikovom. Ali posrednik nije samoga jednoga, a Bog je jedan. Je li dakle zakon protivan obećnjima Božjim? Nipošto! Jer da je dan zakon koji bi mogao oživjeti, zaista bi pravda dolazila od zakona. Ali pismo sve zatvori pod grijeh, da se obećanje dade vjernicima po vjeri u Isusa Krista.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Luke (17, 11—19). — U ono vrijeme kad je Isus išao u Jeruzalem, prolazio je posred Samarije i Galileje, i kad je ulazio u neko selo, srete Ga deset gubavaca, koji stajahu izdaleka. I podigao glas govoreći: Isuse učitelju, smiluj se namal! I vidjevi ih reče: Idite, pokažite se svećenicima! I dogodi se, dok idu, da se očistiše. A jedan od njih vidjevi da je očišćen, povrati se slaveći Boga iza glasa, i pade ničice pred noge njegove, i zahvali Mu; i to bješe Samaritanac. A Isus odgovarajući reče: Nije li ih se deset očistilo? Gdje je dakle ostalih devet? Nije se našao koji bi se vratio i dao slavu Bogu nego samo ovaj tudinac. I reče mu: Ustani, idi, vjera te je tvoja spasila.

MOLITVE KRŠĆANINA

XXXI

TVOJA SV. PRIČEST (II.)

Dajemo ovđe, ukratko, mali načrt misli i osjećaja, koji će moći da budu od koristi, da bude plodonosna i laka naša priprava i zahvala za sv. Pričest, napose kad nemamo pri ruci koji molitvenik.

Priprava

Razmišljaj:

1. Tko dolazi k meni?

Isus, pravi Bog i pravi čovjek. Onaj,

Pred nama leži svećenik. Svećenik koji je vjerno služio Bogu četrdeset godina! Od dana prve sv. mise, koju je Bogu prikazao natrag 40 ljeta u rodnom mu Murteru, pa do posljednje mise, natrag nekoliko dana, u njega bijaše samo jedan pravac, jedna crta, koja ga karakterizira, jedan životni program: svećenik crkve Božje, svećenik u službi svoje biskupije. Sve etape, sve stanice njegove dušobrižničke djelatnosti, sve stranice njegova svećeničkog života čiste su, svijetle, bez zamjerke, bez ijedne tamne tačke. Bilo to u manjim župama: Tribunj, Ljubitovica, Šepurine, Zirje; bilo u većim i važnijim: Rogoznica i Vodice, on radi kao svećenik i pastir duša te ih pase, u prvom redu, iskrenom pobožnošću, uzornim, strogim svećeničkim životom, imajući pred očima primjer božanskog Učitelja, koji je prije prednjačio izgledom a zatim riječju učio.

Savjestan, svijestan odgovornosti radi bez buke, bez pretensija. U radu ne ističe sebe. Možda je izgledao katkad hladan, bez vanjske profinjenosti, bez sentimentalnosti, ali uvijek tačan, pobožan, duševan i zauzetan za Božje stvari i za svoju crkvu.

Među nama u Šibeniku djelovao je mnogo godina. Svoju službu u Kuriji izvršavao je s puno svijesti i odgovornosti, da mora da štiti interes crkve i biskupije. U ovomu — to mogu da kažu svećenici

koji je ležao u jaslicama u Betlehemu, koji je tvorio čudesa, koji je visio na križu, koji je uskrsnuo od mrtvih, Onaj, koji kraljuje i vlasti na nebu... (Ovdje će moći da dozoveš u pamet dogadjaj iz evangelja toga dana i izvedeš odnosnu primjenu i posluku: taj isti Isus dolazi k meni...) Čin vjere, klanjanja.

2. Komu dolazi Isus?

K meni, koji sam jedni grješnik... Misli na twoje česte nevjernosti, ponizi se pred Njim, pitaj oproštenje, stvari odluku (posebnu odluku!) i završi činom živoga pouzdanja: Ti, Gospodine, koji si primic Mandaljenu, Petru, razbojnika na križu primit ćeš, milostiv, i mene.

3. Zašto Isus k meni dolazi?

Jer me ljubi. Misli na želju, kojom je On očekivao i spremao se za posljednju večeru... On hoće da bude tvoj dobar pastir, tvoj liječnik, tvoj prijatelj, tvoja utjeha... Bez Njega ne možeš da učiniš ništa.

Ne moraš li dakle da ga vatreno želiš? Kao što jelen čezne za izvorima, tako duša moja želi Tebe, Gospodine, moj Božje i sve moje. Isuse, ljubim Te i u svom srcu žudim Te!

Ukratko ponovi sve ove čine u »Gospodine, nijesam dostojan«.

Zahvala

Razmišljaj:

1. Tko je došao k meni?

Promisli kao gore kod Priprave i klanjaj se svom božanskom gostu; razmatraj u tišini otajstvo ljubavi, koje se zabilo u tebi; uživaj radi prisustva Isusova u tebi. Svet, Svet, Svet...

2. Komu je došao Isus?

Misli na veliki dar, što ti ga je On učinio... Zahvaljuj Mu, daruj Mu se, ne samo riječima, već čvrstim odlukama, da ćeš pobijati svoje sebeljublje, eda tvoj dar samoga sebe. Njemu može da bude što potpuniji...

3. Zašto je Isus došao k meni?

Jer me ljubi, jer hoće da mi dade svoje milosti. Tu otkrij Isusu najtajnije kultice svoga srca; razgovoraj s Njim, kao što dijete razgovara sa svojom majkom; pričaj Mu svoje muke, svoje jade, svoje radosti, svoje osnove... Pitaj prije svega Njegovu ljubav i Njegovu milost... A onda moli za sve one, koji su ti na srcu, no nadasve za velike potrebe Crkve i duša.

Iskrenost, jednostavnost, pouzdanje — neka budu značajke tvojeg euharistijskog razgovora s Isusom.

SVEĆENICKO IMENOVAЊE. Preuzeo biskup, nakon tragične smrti vlč. Lovka, imenovan je vlč. don Ivu Stipanov, dušobrižnika Vlašića, ekskurentom Dinjiške na Pagu.

VESTA

najbolji njemački šivači strojevi
pismena garancija 30 godina

Radio aparati TELEFUNKEN i ORION
specijalni za selja

Motocikle, Bicikle, Petromax lampe
NOVOST — štedne svjetiljke našpirit

velika svjetlost mali trošak, pisači strojevi,

Hrvatske vunene zastave.

Cijene umjerene. Za gotovo i na otplatu.

JAKOV TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

— bijaše odlučan, nepopustljiv i skrupulozan do tančine.

Ljubio je svoju biskupiju kao odani svećenik. Svakomu se njenom i najmajnijem napretku sinovski radovao. Živio je njenim životom te uvijek stavljao na raspolaganje sebe i svoje sile i sposobnosti kad se je to od njega tražilo.

Knjiga njegovog svećeničkog života ispisana je dobrom djelima i tačnim ispunjavanjem svećeničkih dužnosti. On za sobom ostavlja najljepšu uspomenu među nama, a mladoj braći svijetom primjer bezprekornog svećeničkog života. Uhvamo se da su ove stranice upisane i u knjizi Vječnog Pastira, koji je već nagradio svoga vjernog slugu!

Od nekoliko vremena pripravljao se je da se povuče od službe, koju je vršio u Kuriji, i da to prepusti mladima. Osjećao se je nekako zamoren i već nesposobnim na mjestu odgovornosti. Zamisljao je kako će, posve povučen, provesti u tišini, molitvi i samo u crkvi zadnju periodu zemaljskog putovanja, kad, skoro nenadano, primi zadnji poziv Božji.

On se je pripremno odazvao kako se je u svom životu uvijek odazivao Božjim pozivima!

Ti nijesi, dragi don Niko, mislio, nastrag dana, da ćeš se baš na dan sv. Jakova od nas rastati. Nijesi predviđao da su ti dani izbrojeni te se moraš odmah

Tragična smrt mladog svećenika

Mladi svećenik don Mirko Lovko, rođen 1912. godine u Cerknici pri Raketu (Slovenija), a zareden za svećenika 1. III. 1936. u Šibeniku u dolačkoj župskoj crkvi, kao dušobrižnik Dinjiške (na otoku Pagu), otišao je da sproveđe mrtvaca u susjednu župu Vlašiće, zamoljen od tamošnjega bolesnog dušobrižnika. Na povratku iz Vlašića, na veliku molbu seljaka, koji ga je vozio, ladom su produžili prema sv. Mandaleni pod Velebitom, radi nekoga nužnog posla. Poslije obavljenoga posla u sv. Mandaleni, oko 8 s. naveče, ukrcavši par greda u ludu, nputili su se prema Dinjiškoj.

Iako se župnik i s njime starac Ive Mišković opirao radi kasnoga vremena i bure poči natrag ipak na presiju vlasnika broda Nikole Miškovića moralu su poči kući. Ni 500 m nisu učinili, došao je jak vjetar, prevrnuo ludu i ljudi. Starac, jer nije znao plivati, ostao je držeći se čvrsto prevrnute lade, a vlasnik broda sa župnikom skočili su u more, da plivaju prema kraju, koji nije bio daleko. Starac sa prevrnute lade zvao je u pomoć. Ljudi su Šibenike vidjeli s Šibeniku.

Ukratko ponovi sve ove čine u »Gospodine, nijesam dostojan«.

Zahvaljujući našem životu, živimo i u vječnosti. Zahvaljujući našem životu, živimo

Za spomen - križ na Velebitu

Vlč. don Niko Grgas, revni župnik u našoj Bukovici, u Erveniku Gornjem, pokrenuo je lijepu misao, da bi se povela akcija i sabiranje za podizanje golemoga spomen-križa od armiranoga betona na najvišem vrhu Velebita na sv. brdu, u spomen 1300 godišnjice pokrštenja Hrvata. Križ bi se video s jadranskoga mora i iz široke Hrvatske, iako njezin narod planine luče. Na križu bi mogao biti hrvatski grb.

U splitskoj »Katoličkoj Riječi« od 23. VII. 1940. br. 29. čitamo ovu noticu: »Spomen-križ bi se imao u jubilarnoj godini pođići na najvišem vrhu Velebita. U tu svrhu šalju se doprinosi na Biskupski Ordinarijat u Šibeniku.«

Biskupski Ordinarijat u Šibeniku, s blagoslovom preuzv. biskupa i administratora apostolskoga, preporučuje ovu plemenitu akciju. Već su počeli stizavati doprinosi na Biskupski Ordinarijat u Šibeniku.

Sveti Otac Papa Pio XII. u svome govoru hrvatskim hodočasnicima 14. studenoga 1939., govoreći o djedovskoj vjeri Hrvata, spomenuo je i naš Velebit ovim lijepim riječima, koje moraju da se duboko usade u naša srca: »Vi imate u naravi svojoj one tvrdoće i stalnosti poput vaših planina. O da bi se taj karakter iskazao u čvrstoći važećegovske vjere! Čvrsta i stalna treba da je ta vjera, kao što je stanac-kamen s vašeg Velebita, koji prkos burama i olujama.«

Iz naših krajeva

RASPUŠTENE ŽIDOVSKE LOŽE. Predsjednik vlade g. Cvetković, koga zastupnik ministra unutrašnjih poslova, svojom odlukom raspustio je »Veliku ložu za Kraljevinu Jugoslaviju XVIII. distrikta Nezavisnog reda B'ne Berit« i sve lože u istu učlanjene. Radi se o Židovskoj masoneriji »Independent Order B'nai Brith«. U Beogradu osnovana je prva takva loža pod imenom »Srbija« g. 1911., a u Zagrebu loža »Zagreb« g. 1927. U Sarajevu osnovana je loža »Sarajevo« g. 1933. u Osijeku »Menosa« g. 1934., u Subotici »Mahnat Jad« g. 1934., te u Novom Sadu »Dr. Salomon Alkalaj« g. 1934. Sve te lože sad su raspuštene.

ZADRUŽNI PREDJELNI SASTANCI. Ove će godine biti iznešeno pred godišnju skupštinu Zadružnog Saveza u Splitu, koja će se održati 28. i 29. VIII., pitanje o jedinstvenom radu Zadr. Saveza sa Savezom zadružnog Gospodarskog sloga, kao i izmjena pravila i preustrojstvo našega zadružnog sastanka u vezi s osnivanjem središnjica za pojedine zadružne poslovne grane. U svrhu, da još prije skupštine uzmognemo obavijestiti svoje članice opširnije o samoj stvari, kao i da saslušamо mišljenje predstavnika svojih zadružnih. Zadr. Savez je odlučio, da u pojedinim krajevima održi zadružne predjelne sastanke, i to u slijedeće dane: 12. VIII. u 9 s. ujutro u Splitu u dvorani Trgovinsko-industrijske komore za zadruge s područja kotara: Sinj, Split, Imotski, Makarska, Metković, Hvar, Brač, kao i za kotare: Livno, Tomislav Grad, Kupres, i Gornji Vakuf; 17. VIII. u Biogradu u 9 s. ujutro u dvorani Seoske blagajne za zadruge na području kotara: Preko Biograd i Benkovac; 19. VIII. u Šibeniku u 9 s. ujutro u Hrvatskom seljačkom domu za zadruge s područja kotara: Šibenik i Knin, kao i za zadruge: Banjevići i Stankovići; 22. VIII. u Dubrovniku u Gundulićevoj dvorani za zadruge na području kotara: Korčula, Dubrovnik i Boka kotorska; za zadruge na podvelebitskim otocima uslijedit će naknadni sastanak u Sušaku. Pozivaju se zadruge, da svakako odašalju u gornje dane svoje predstavnike, a mogu odašaljati i po više lica, jer se radi o važnim odlukama za daljnji razvoj naše zadružne organizacije u sklopu hrvatskog seljačkog pokreta.

DUHOVNE VJEŽBE HRVATSKIH KATOLIČKIH PROFESORICA. Članice »Društva hrvatskih katoličkih profesorica« u Zagrebu odlučile su održati zatvorene duhovne vježbe prije nastupa nove školske godine. U želji, da tom zgodom budu prisutne i kolegice iz drugih krajeva naše banovine, pozivaju članice ovim putem najsrdačnije sve one, koje bi mogle i želile, da im se pridruže u pobožnosti.

Duhovne vježbe počinju 26. VIII. ujutro, a završavaju se 30. VIII. ujutro. Održavaju se u Zagrebu, u internatu nove gimnazije č. s. milosrdnica na Savskoj cesti br. 77. — Stanovanje i opskrba kroz te dane u internatu iznosi 120 Din. — Prijave slati na: Feodora Aliuš, prof. Zagreb, Antunovac br. 28.

Proširenje Gospinog svetišta u Vrpolju

Gospina crkva pod Vrpoljeom od pamтивjeka je omiljelo Svetište ne samo građa Šibenika, njegove okolice i biskupije, već je i poznato širom naše domovine.

Ono je meta pobožnih hodočasnika, koji svake godine, na blagdan Velike i Male Gospe, iz raznih mesta dolaze dragoj Gospo, da se Njoj poklone i zatraže od Nje milosti i pomoći u svojim potrebama i tjeskobama!

Ono je sveto mjesto, gdje se okupljaju vjernici, da slave svoju nebesku Majku te da pred Njezinim nogama istuže svu tugu svoga bijednog srca i prime utjehu!

Ono je milo prebivalište Marije, gdje je Ona bliža, da sasluša naše vapaje, otare naše suze i ublaži naše jade!

Ono je šator, pod kojim boravi Kraljica Neba, jer hoće ovdje da nam iskazuje svoju ljubav i moć!

Povijest Vrpoljačkog Gospinog Svetišta puna je molitava i uzdaha, puna je staza i boli, ali je puna i milosti i dobročinstava, koja, kroz vjekove, primje vjernici, kad se njemu pobožno i s puno vjere približe. Govore o tome mnogobrojni skupocijeni zavjeti i velikodušni darovi, koje vjernici položile i polažu pred čudotvornu Sliku vrpoljačke Gospe. Štovaci Marijini uvijek su željeli, da ovo Svetište bude što ljepše, što dostačnije, a i što prostranije prebivalište za hodočasnike. Odavna je opća i živa želja, da se Vrpoljačko Svetište proširi. Evo nadošao je sada toliko željkovani čas! Evo se sada napokon ispunjavaju želje od mnogo godina!

Blagdan Velike Gospe u Vrpolju ove će se godine neobično svečano proslaviti, jer će se toga dana obaviti blagoslov temeljnoga kamena za proširenje ovoga dragog Svetišta. Ja јu lično poči u Vrpoljac i obaviti sveti obred, koji će zastalno svim hodočasnici u ogromnom broju radosno pozdraviti i pobožno mu prisustvovati.

U ove sudbonosne dane, kad izmučeno čovječanstvo i zavadeni narodi trebaju nebeske pomoći i nadasne mira, mi ćemo započeti gradnjom proširenja Svetišta Kraljevice Mira, e da Ona sačuva, svojim moćnim odvjetovanjem pred Bogom, našu dragu domovinu i hrvatski narod od strahote rata te

isprosi svim narodima što skoriji, pravedni mir!

U nemirnoj sadašnjici, kad se razvratni i bezvjerski nauk i pogubna načela šire te zahvaćaju naš narod i naša dosada dobra i kršćanska sela, mi hoćemo da podignemo ljepši hram Onoj koja je uvijek, kako pjeva sv. Crkva, skršila sva krivovjerstva i zablude u čitavom svijetu.

U jubilejskoj godini, kad hrvatski narod slavi 1300. obljetnicu početka svoje kršćanske vjere, dakle i štovanja Marije, i kršćanske kulture, mi hoćemo, da sazidamo kao naš jubilejski zavjet Našoz Nežeskoj Odyjetnici prostranije Svetište i tako naglasimo pred cijelim svijetom vječnovnu vjeru svojih preda, koji su toliko ljubili i štovali Vrpoljačku Gospu!

Dodite dakle na Veliku Gospu u Vrpolje, eda uzveličamo Našu Majku Mariju i Njoj očitujemo svoju ljubav, iskažemo svoje nevolje i boli, koje nas tiše, i zatrimo od Nje pomoći!

Ja ne sumnjam, da će vjernici — kak su i dosada — svojim obilnim doprinosima omogućiti, da se naumljeno proširenje Gospine Crkve pod Vrpoljeom što prije završi, što svima toplo preporučujem.

Raspored svečanosti na Veliku Gospu u Vrpoljeu je ovaj:

Srijeda, 14. VIII.: U 7 s. uvečer svečana večernja, a zatim slavljenje i iluminacija crkve.

Cetvrtak, 15. VIII.: U 2 s. u noći prva sv. Misa s propovijedu, a zatim sv. pričest.

U 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 9.30 s. tihe sv. Mise.

U 9 s. pjevanje lekcija Vrpoljske Gospe.

U 10 s. doček biskupa kod slavoluka Dočeku sudjeluje Zaštitna konjica, kler i vjernici.

U 10.30 s. svečani blagoslov temeljnoga kamena. Blagoslov obavlja preuzv. biskup.

U 11 s. na otvorenom svečana sv. Misu u trojici. Sv. misu služi dolački župnik preč. don I. Berak.

U 12 s. Gospina se slika postavlja svečano opet na oltar.

Sibenik, 8. kolovoza 1940.

Dr Jeronim Mileta

biskup i apost. adm.

Euharistijski kongres u Starigradu (na Hvaru)

(18. kolovoza 1940)

U lijepom i ubavom starodrevnom gradu hrvatskoga pjesnika Petra Hektorovića održat će se 18. VIII. t. g. Euharistijski Kongres biskupije hvarsко-bračko-viške.

15., 16. i 17. na trodnevju u pripravu za Kongres propovijedat će o. Pero Domanić O. P. — 17. u 5 s. popodne doček preuzv. g. dra Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa i hrvatskog metropolite, te preuzv. g. Miha Pušića, biskupa hvarske. Istoga dana u 9 s. navečer u župskoj crkvi »Dodi, Duše« i otvor Kongresa, uz prigodni govor vlč. don Iva Tadića. U 12 s. Pomoćnica: celebrija prečasnog. Andelko Posinković, provincijal dominikanaca; propovijeda mp. o. dr Sibe prof. Budrović O. P. Slijedi zajednička posveta presv. Srcu Isusovu. Tebe Boga hvalimo. Divnoj dakle... Ispraćaj učesnika Kongresa. Vatromet uz sudjelovanje mjesne Hrvatske Glazbe.

18. VIII. u 7 s.: tiha sv. Misa, zajednička sv. Pričest djece. — U 8 s. doček učesnika Kongresa. — U 9 s. svečani pontifikalni preuzv. g. dra Alojzija Stepinca, hrv. metropolite; preuzv. g. Nadbiskup propovijeda. Odmah poslije pontifikala

Budite apostoli svoje sredine!

Taktika apostolata

III.

NE DRŽATI PROPOVIJEDI

Propovijedi, što ih je Donna Prassede držala jednoj Luciji, da joj odaleći iz srca onog obješnjaka Renza, postizavale su protivni učinak. A takav je, od prilike, učinak svih propovijedi, ako ih se drži izvan njihovog naravnog sjedišta, propovijedaonica.

Hoćeš li da govorиш o Bogu s kojom dušom? Nemoj se popeti na učiteljsku stolicu, nemoj se praviti važan, kao da si učenjak! Napravio bi odvratnim sebe, svoje riječi i sami predmet svoga razgovora.

A ne smiješ ni otvoriti sve ustave svoje rječitosti dugim govorima ili školskom poukom. Učinio bi istinu neprobavljivom.

Govoreći o načinu odgoja djece francuski pedagog Mons. Rozier piše izvrsno: »Što dalje od majka, koje drže govor! Istina je skupocjeni liker, koji se daje spravicom za izlijevanje u kapljicama.

bit će javno zborovanje: o temi »Euharistija i obitelj« govorit g. Vicko Barić, dipl. pravnik; o temi »1300-godišnjica pokrštenja Hrvata i veze sa Sv. Stolicom« govorit g. dr S. Vukušić, odvjetnik. — Poslije podne u 3 s. zborovanje: za muškarce govorit g. Ivo Šimetić, sudac okr. suda, Split; za ženske govorit gđa Danica Ćiko, Split. — U 4.30 s. formiranje teoforečne procesije, koju vodi dijecezanski biskup preuzv. g. Miha Pušić. Na zaključku procesije propovijeda mp. o. dr Sibe prof. Budrović O. P. Slijedi zajednička posveta presv. Srcu Isusovu. Tebe Boga hvalimo. Divnoj dakle... Ispraćaj učesnika Kongresa. Vatromet uz sudjelovanje mjesne Hrvatske Glazbe.

S veseljem ističemo da će uz preuzv. gg. Hrvatskog Metropolitu i našega dijecezanskog biskupa sudjelovati i ostala preuzvijena gg. biskupi Dalmatinske Hrvatske. Najavljen je sudjelovanje nekolicin glazba.

Odbor Euharistijskog Kongresa

prijateljske izmjene misli, srdačne i iskrene rasprave, bez afektacija, bez potencijanja sugovornika, ne smatrajući ga kakvim učenicom. Propovijedi, predavanja i pouka nikada!

ZNATI ČEKATI

Pri našem radu oko obraćenja ili oplemenjivanja i uvišenja duša mora nas nadahnjivati ovo drugo načelo: ne žuriti se.

Treba znati čekati, kao što zna čekati seljak, koji, kad baci u zemlju sjeme, ne zahtijeva, da odmah pobere plodove. On zna dobro, da se sije početkom proljeća, a pobire u kasnu jesen.

Istina je, da u moralnom svijetu, kao i u onom fizičkom, vrijedi zakon, što su ga učenjaci utvrdili poznatim aforizmom: priroda ne pravi skokove. U prirodi sve se razvija postepeno. I duše se preobražuju malo pomalo. Brza, trenutačna obraćenja rijetko se nalaze u planovima Providnosti; a mi ih nazivljemo čudesima.

Bez dvjube milost Božja je moćna; ali obično postupa polako, oprezno te, rekao bih, u brizi, da ne bi nanijela kakvo nasilje prirodi.

U tom pogledu piše kardinal Mercier: »U prvim časovima obraćenja svijeta bilo je istina, čudesnih ribolova. Sveti Petar, na primjer, svojim prvim govorom obratio je tri tisuće osoba, a malo dana zatim, usprkos žestokog protivljenja sinagoge obratio ih je dvije tisuće. Nešto slična dogodila se u čudesnim počecima apostolata Franje Ksaverskoga u Indijama i Japanu. No, općenito, preobraćenje duša je sporo djelovalo i mnogo više sliči postepenom širenju uljene mrlje negoli brzom jurenju bujee.«

Radi toga nije razborito prikazati duši, koja se tu skoro obratila, čitav program visoke savršenosti.

Od djeteta, koje istom pravi prve kokane, majka ne traži, da trči; kao što se pazi, da mu ne da jela, koja su shodna za odrasle, i ne bi mogao probaviti njegov još odveć neželan želudac.

Ista metoda mora se, od prilike, upotrijebiti pri vodstvu duša, osim ako vanredni izljev milosti Božje dozvoli utješne iznimke.

Uostalom imamo i ovde vrlo uglednih primjera. Sv. Pavao, pišući kršćanima Korintu, koje je on obratio na kršćansku vjeru, daje ovu izjavu, koja nam svjedoči o njegovoj odgojnoj metodi, zahvaljujući majčinskom uvidavnošću: »I ja nisam mogao, braćo, da govorim s vama kao s duhovnima (to jest, kao savršenim kršćanima i odraslim u vjeri), nego kao s tjelesnima, kao s malom djecom u Kristu. Mlijekom vas napojih, a ne jelom.«

A Naš Gospodin nije li slijedio istu postupenu metodu sa svojim učenicima? Na obroke im je davao istine i terete prema njihovoj sposobnosti. »Još bih vam imao mnogo kazati:

Proslava 30 godišnjice redenja našega župnika, Sutradan, 17. srpnja, opet se okno našega dragog don Frane Antunovića okupio lijepi broj braće svećenika. Don Frane je slavio 30-godišnjicu svoga redenja za svećenika. Uza nj se našao i drugi svećenik, don A. Raspovijač, a poslije podne je stigao i don Krsto Rudelić. Svećenu sv. Misu je pjevao preč. don A. Mandić, preko koje je najavio, da turanjski župnik slavi 30-godišnjicu redenja i, kao Turanjac, čestitao mu u ime cijelog mesta. Iza sv. Mise svećenik je, uz asistenciju drugoga svećenika vlč. Raspovijača i preč. Mandića, otpjevao »Tebe Boga hvalimo« pred izloženim Svetotajstvom. Preko ručka palo je mnogo zdravica i čestitaka u čast svećenika. Neka dragi Bog poživi naše svećare »na mnogaja« i dade im svoj blagoslov u njihovom radu za Boga i hrvatski narod!

VODICE

† Nedjeljka Pelajić, članica mjesnoga Križarskog Sestrinstva, preselila se u vječnost 16. pr. mj. Pokoj vječni dao joj Gospodin! — Uz rodbinu i prijatelje u sprovođu su bile korporativno članice organizacije i odale joj zadnju počast i zahvalnost, kako je to u govoru vrlo lijepo istaknula pretsjednica Mihovilka Jurićev. Vjerujemo, da je novi djevojački naraštaj u pokojnicu dobio još jednu zagoniticu. A Hrvatskoj danas najviše treba jaki zbor onih, koje su u spremanju, da na svoja leda postave teret majčinstva. Taj teret je lak samo kršćanskoj roditeljici. Mir neka je duši djevojke, koja je bila prožeta ovim mislima, pa je zato od prvih početaka pristupila kolu Križarica!

Razne vijesti

JAPANSKI I KINESKI GUBICI. 7. pr. mj. započela je četvrta godina japansko-kineskog rata. Vanjski promatrači cijene da su dosadašnji gubici Japana oko milijun vojnika, od kojih 200 hiljada mrtvih. Kineski gubici cijene se na 3 milijuna ljudi, od kojih milijun mrtvih.

ROOSEVELT ZA VJERSKU OBNOVU U Sjedinjenim Državama Amerike bila je povedena riječ o duhovnoj obnovi čovječanstva. Neki protestantski pastor poslao je stotinama uglednih osoba pitanje: »Što je po vašem mišljenju najpreča potreba današnje američke omladine?« Na to je odgovorio i predsjednik Roosevelt: »Najpotrebni je vjerska obnova, koja mora proniknuti sve društvene slojeve naroda te u srcima svih muškaraca i žena svih vjeroispovijesti potkrnjepiti i utvrditi vjeru u Boga i oduost u Njegovu volju.«

RADNO VRIJEME U RUSIJI. Središnje vijeće sovjetskih sindikata predložio je da se u svim tvornicama i poduzećima Sovjetske Unije povisi radno vrijeme od 7 na 8 sati dnevno i od šestdnevne prede na sedamnevnu radnu sedmicu. Radnike, koji svojevoljno napuste posao, treba kazniti zatvorom. Sovjetska je vlada odobrila ove prijedloge.

DAČKI KRIŽARSKI TEČAJ. U nedjelji 21. VII. završio je ovogodišnji dački Križarski tečaj, koji se održao u Mladicama kraj Sarajeva. Tečaju je prisustvovalo preko stotinu daka-Križara.

U FOND »KATOLIKA« doprinijeli su: Da počaste uspomenu pk. don Niku Markoviću: Vidović Edgard Din 50; prof. don Ante Jagić (Zagreb), Urlić Nevenka i Marta Jušić po Din 20; don Frane Antunović (Turanj), don Ante Radić i don Frane Grandov po Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Henrike ud. Šupuk: Don Frane Grandov, don Ante Radić i Zorzenoni Hektor po Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Frane Cappellij: Radić Grgo Din 20 i Obitelj Zorzenoni Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Ljubomira Buja: Obitelj Zorzenoni Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Helle Bulat: Radić Grgo Din 30 i Obitelj Zorzenoni Vlašić Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Frane Fatute: Don Frane Grandov Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Marije Kristić: Don Frane Grandov Din 10. — Da počasti uspomenu pk. don Mirka Lovković: Don Frane Grandov Din 10. — Da počasti uspomenu pokojnoga Ante Hagnorfera, savjetnika Banske Ispostave u Splitu: Don Frane Antunović (Turanj) Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Vjere Peroš, učenice VI. r. gimn. u Splitu: Dón Frane Antunović (Turanj) Din 10. — Prilikom 30-godišnjice Mlađe Mise: Don Frane Antunović (Turanj) i don Andrija Raspovijač (Nadić) po Din 50. — Uprava harno zahvaljuje.

† Don Niko Markov

U srijedu 23. pr. mj. zaklopio je svoje oči i zauvijek ostavio našu sredinu preč. don Niko Markov, revizor računa pri biskupskoj kuriji u Šibeniku.

Pokojnik se rodio u Murteru 13. X 1876. Zareden je za svećenika 13. IX. 1900. Mladi sv. misu služio je u rodnom mjestu. Od 1900.—1901. bio je prefekt u centralnom sjemeništu u Zadru. Kasnije sve do 1924. služio je najuzornije po raznim našim župama. Od 1924. do smrti vršio je službu revizora u biskupskoj kuriji.

Na našem gradu vršio je razne poslove ali uvijek i sve rijetkom tačnošću i savjenošću. Kao upravitelj sv. Ivana nabavio je krasna zvona. Mnogo ljubavi i socijalnoga smisla pokazao je vodeći katoličku menzu. Isto tako mnogo se zalagao i za uzdržavanje Katoličkog doma. Kao svećenik do zadnjega dana ostao je na svojoj netaknutoj visini. Uvijek pun duha Božjega, pun duha crkvenoga. Kroz sve godine svećeničkoga života bio je možda najuzorniji svećenik-admirator. Zivio je smireno, pa ga taj mir ni u zadnjim časovima nije pustio. Bez suze u oku, bez jače impresije, kršćanskim stocicmom zatvorio je svoje svećeničke oči.

Na sv. Jakova popodne bio mu je prireden lijep i dostojanstven sprovod iz kuće u crkvu sv. Ivana, a zatim na groblje. Sprovodu prisutstvovao je sav svjetovni i redovnički kler, časne sestre i brojno gradanstvo. Odrješenju u crkvu sv. Ivana prisutstvovao je i preuzv. biskup. Lijepim govorom oprostio se od pokojnika presvij. Pian.

Uzornom i presavjesnom Don Niki neka je vječni pokoj, a ožalošćenoj rodbini naše iskreno saučeće!

Život Šibešnika

PROSLAVA ŠIBENSKIH SVETACA. Blagdan sv. Jakova, sv. Ane i sv. Krstofova zovu se najobičnije šibenski sveci. Za puna ta tri dana Šibenik je u svojoj prošlosti imao najsvećaniji i najbučniji izgled. To je bila šibenska fijera, koja bi se donekle mogla takmiti i sa fijerom sv. Dujma u Splitu, sv. Sime u Zadru i slično. Nažalost posljednjih decenija ova tri šibenska blagdana počela su sve više i više gubitih i od svoje slave i od svoje tradicije, pa je zadnje godine šibenska fijera spala upravo na minimum u svakom pogledu. Ovu nelijepu pojавu osudio je preuzv. biskup u svom zadnjem pismu na gradane, pa je vruće apelirao na kršćansku i gradašku svijest vjernika, da se čim prije obnovi stara naša slava i običaji. Pismo preuzv. biskupa bilo je pročitano na svim sv. Misama u nedjelju 21. pr. mj. Da bi se stvar makla s mrtve tačke zamolio je preuzv. Ordinarijat surađujući i općine i sreskoga načelnika. Obavdijje vlasti najpripravnije su se odazvale. Ape preuzv. biskupa uistinu maknuo je stvar s mrtve tačke. — Otvori i početak proslave najavila je hrv. glazba svirajući veselje koračnice po gradu u 7.30 s. uvečer. U 8 s. bile su svećane Vespere, koje je služio preuzv. biskup. Vesperama prisutstvovao je sav gradski kler. Psalme je pjevao Cecilijski Zbor. Crkva je bila u svojoj unutrašnjosti raskošno iluminirana, osođite kupola. Isto tako glavna vrata. Iza Vespere paljen je vatromet, a hrv. je glazba koncertirala i ugodno zabavljala građanstvo. — Na blagdan sv. Jakova u svim crkvama bile pjevane sv. mise kao na najveće blagdane. Ujutro u 7 s. bila je budnica Hrv. glazbe. Kada je glazba prolazila obalom, zaustavila se pred biskupovom palatom i tu je okrenuta prema biskupovom balkonu otsvirala najprije »Lijepu našu« a zatim jednu koračnicu. Našim vrlin glazbatičima na ovoj lijepoj gesti, punoj ražnje i značenja, najljepše zahvaljujemo. U katedrali od 5.30 pa do 9.30 s. redale su se tihе sv. mise. U 10 s. krenula je procesija iz katedrale sa svećevim moćima. Procesiju je vodio presvij. Pian. Procesiji prisutstvovao je veliki broj okolnih župnika. Iza presvij. Piana, stupao je gradski načelnik s vjećnicima. To je novost i prvi put u povijesti ove procesije. Iza procesije bila je pontifikalna sv. misa preuzv. biskupa. Na koru hjevao je Cecilijski Zbor misu »Stella Maris«. Uvečer u 7 s. bio je pontifikalni blagoslov. — Na sv. Anu mnogo je svijeta posjetilo crkvu na groblju, gdje se u osobi način od davnine štuje sv. Ana. U 11 s. u katedrali preuzv. Karlo Radonski, biskup iz Polske, kao gost našega biskupa dijelio je sv. krizmu. Popodne u 5 s. bio

je otvor rake sv. Krstofora. — Na sv. Krstofora, drugog gradskog patrona, pontifikalnu sv. misu pred svećevom rakom služio je preuzv. Karlo Radonski. Popodne u 6 s. krenula je procesija sa svećevim kipom iz katedrale. Ispred svećeva kipa išao je preuzv. Karlo Radonski u pratnji svoga tajnika, a iza svećeva kipa in cappa magna išao je naš preuzv. biskup. Gradanstvo je najvećim simpatijama pratilo i susretalo biskupa-bježeguna preuzv. Karla Radonskog. Sa svećanim blagoslovom bili su zaključeni ovogodišnji blagdani. — Da je ovogodišnja proslava znatno bolje uspjela nego drugih godina, nema sumnje, da je to velika zasluga sadašnje općine, a na osobiti način načelnika g. Dragutina Vidovića. Jedino njezovim zauzimanjem naša katedrala bila je onako lijepo i bogato iluminirana. Isti tako dobrotvornošću općine hrv. je glazba nekolicu puta svojim sviranjem uveličala proslavu naših blagdana. Ovom prilikom javno zahvaljujemo našoj narodnoj općini, a na osobiti načelniku Vidoviću. Isto tako zahvaljujemo Sreskom Načelnstvu, koje je sve učinilo, da bi se realizirao apel preuzv. biskupa, i što se dobro zastupati na procesiji i pontifikalu. — Uz ove svjetile pojave, moramo istaknuti jednu nelijepu pojavu. Biskupski Ordinarijat preko Sreskoga Načelnstva zamolio je Udrženje trgovaca i zanatlija, da bi za vrijeme od 9.30 do 11.30 s. na sv. Jakova, bile zatvorene radnje, jer se kroz te ure održaje procesija i pontifikal u katedrali. Udrženje zanatlija bilo se najpripravnije odazvalo i već izdalo u tom pravcu naredenje. Međutim Udrženje trgovaca bilo je nepopustljivo. Kada je Udrženje zanatlija saznao, da je Udrženje trgovaca nepopustljivo i da prelazi preko zamolbe Biskup. Ordinarijata, povuklo je i ono svoju odluku, pa se na sv. Jakova radijao kao na svaki drugi obični dan. Žalosno! Ovaj gest Udrženja trgovaca znači pomjicanje respektta prema vjeri, tradiciji Biskup. Ordinarijatu, odnosno samom preuzv. biskupu. A da znači i pomjicanje gradanskoga ponosa, o tome ne treba ni govoriti. Ovaj gest u svakom pogledu nas je iznenadio, jer znamo, da i u Udrženju i među našim trgovcima ima lijepi broj praktičnih katolika i odličnih građana.

IZ UREDNIŠTVA. Prošla tri broja našega »Katolika« nisu izšla, radi nepredviđenih tehničkih zapreka, koje, uz najbolju našu volju, nije bilo moguće svladati. — Ponovno smo, nažalost, prisiljeni, da privremeno, dok se Tiskari ne vrati iz vojske 5 radnika, izlazimo svako 15 dana. Naše cijenjene čitaocu molimo, da to uvaže.

SVEĆENIČKO REĐENJE. U nedjelju 11. t. mj. preuzv. biskup udjelit će svećenici red vlč. g. Don Ljubomiru Magaš, svršenom bogoslovu. Sv. obred počet će u 7 s. ujutro u katedrali, na oltaru Gospe od Zdravlja. Prvu sv. Misu služit će u Molatu na Veliku Gospu. Srdačno čestitamo!

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENIKA. Od 5. t. mj. pa do 9. t. mj. u biskupskom sjemeništu održane su duhovne vježbe za svećenike obiju biskupiju. Druga i treća grupa svećenika imat će duhovne vježbe kroz ovaj mjesec. U ovom prvom navratu bio je i preuzv. biskup i starina preč. don Frane Ivanković (88 g.). Duhovne vježbe vodi o dr. Josip Jurić, Isusovac.

NOVI DIREKTOR GIMNAZIJE. G. Jeronim Mirić stigao je ovih dana u Šibenik, da preuzeće svoju novu dužnost.

VJEROUCITELJ NA GIMNAZIJU. UZ don Ante Letinić odlukom g. bana imenovan je stalnim katehetom - profesorom na mjesnoj gimnaziji. Čestitamo!

PROSLAVA RODENDANA dra MAČEKA. Općoj proslavi rodendana dra Mačeka pridružio se i Krešimirov grad Šibenik. Za ovu priliku bila je općina izdala veliki proglašenje na gradanstvo. Sav grad bio je bogato okičen zastavama i sagovima. Uvečer bila je iluminacija i vatromet. Radi teških prilika, u kojima se krećemo, otišao su vanjske parade, povorke itd.

ZADUŠNICE ZA pk. STJEPANA RADIĆA. Danas, na 12 godišnjicu smrti bliskog Stjepana Radića, bile su otslužene svećane zadušnice u katedrali. U predvečerje tuge zvonjava sa svih zvonika u gradu najljepše je sutrašnju tužnu godišnjicu. Nasred crkve bio je podignut veliki i cvijećem bogat katafalk. Sv. Misi prisustvovao je brojno gradanstvo, na čelu sa općinom, narodnim zadušnjikom g. D. Škarica i prvacima HSS.

† HENRIKA SUPUK. 22. pr. mj. preminula je gđa. Henrika Šupuk, uzorna majka, uzorna žena i uzorna kršćanka. Uvijek je bila prva u našim katoličkim redovima.

Još od osnutka društva bila je vanredno vrijedna i zauzeta odbornica; a neko vrijeme i predsjednica, hrv. kat. žen. društva »Zora«. Umrla je svetački smireno, kao što je i živjela. U srijedu 24. pr. mj. bio joj je prireden lijepi sprovod. Sprovod je vodio župski pomoćnik Varoša uz asistenciju velikog broja svećenika i redovnika. Dobroj pokojnici neka Gospodin udijeli zasljeni mir, a ucviljenoj rodbini iskreno saučeće!

DEVETNICA VELIKOJ GOSPI održaje se u katedrali i u varoškoj župskoj crkvi. U katedrali počinje u 7.30 s. a u varoškoj župskoj crkvi u 7 s. večer.

POST UOČI VELIKE GOSPE. U srijedu 14. t. mj. uoči Velike Gospe jest strogi post i nemrs.

BLAGDAN VELIKE GOSPE slavi se u četvrtak 15. t. mj. Budući da je zapovijedni blagdan, zabranjeni su težački poslovi, a svaki vjernik dužan je slušati sv. Misu. Toga dana sv. Mise u našim crkvama bit će u iste satove kao u nedjelje.

KRIŽARICE NA TEČAJU. 16. pr. mj. 14 šibenskih Križarica, pod vodstvom svoga duhovnika preč. don Ante Radića, otputovalo je za Suboticu, da sudjeluju na križarskom ferijalnom tečaju i duh. vježbama Nakon tečaja proslijedili su još za Novi Sad, Petrovaradin, Zemun i Beograd, gdje su bile primljene od preuzv. Nuncijsa. Zadržavši se po 2 dana u Zagrebu i na Plitvičkim jezerima vratile su se u Šibenik 2. t. mj. na večer.

KRIŽARICE NA TEČAJU. 16. pr. mj. 14 šibenskih Križarica, pod vodstvom svoga duhovnika preč. don Ante Radića, otputovalo je za Suboticu, da sudjeluju na križarskom ferijalnom tečaju i duh. vježbama Nakon tečaja proslijedili su još za Novi Sad, Petrovaradin, Zemun i Beograd, gdje su bile primljene od preuzv. Nuncijsa. Zadržavši se po 2 dana u Zagrebu i na Plitvičkim jezerima vratile su se u Šibenik 2. t. mj. na večer.

SVIM CLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam da je nakana klanjanja za slijedeća dva tjedna (11.—24. VIII.) za mir među narodima i da nas Bog poštedi strašnoga biča rata — Don Ante Radić.

U FOND »ZORE« poklonila je gdica Pian Gisella Din 20, da počasti uspomenu pk. Henrike ud. Šupuk. — Odbor najljepše blagodari.

DR NIKO SIMOVIĆ, em. asistent dječje klinike u Zagrebu, specijalista za dječje bolesti, povratio se je iz vojske, te ordinira kao obično u kući Adama Marićevića, kod sv. Ivana.

POVLAČENJE IZ PROMETA DESETDINARKI. Obraća se pažnja zainteresiranim, da prema odluci ministra finančija stari srebreni novac od 10 dinara i stari metalni novac od 2 dinara i 50 para koji se povlači iz optičaja, prestaju biti zakonsko sredstvo plaćanja: novac od 10 Din 31. VIII. t. g., a novac od 2 Din i 50 para od 16. VIII. t. g. Stoga se pozivaju imaoči spomenutoga novca, da u vlastitom interesu taj novac u najkraćem roku zamjene na blagajnama Narodne Banke ili kod državnih finansijskih ustanova.

Javna zahvala

Prilikom bolesti i smrti moga preduvremenog i nezaboravnog strica